

Лекція VIII.

КОРОТШІ ГОДИНИ ПРАЦІ.

В лекції VII. ми говорили про загальну підвишку платні та про те, як і чому принесе вона користь для робітничої класи. Ми бачили, що загальне піднесення платні спричинює обнижене пересічного проценту зисків, однак загально, се не буде мати впливу на ціни.

Бачимо користь з підвищення платні, але як нам се досягнути?

Робітники як кляса, не були до сеї пори так зорганізовані, щоби були в спроможності домагатися загальної підвишки цін за свою робочу силу — більшої частини вартости продукту, котрий забирає для себе капіталіст.

Если робітники зорганізують ся, стануть свідомішими і будуть в спроможності здобути загальну підвишку платні, тоді вони не спиняться на тім, але усунуть цілу нинішню систему, котра є оперта на платні для робітників.

Але капітал веде безнастанну боротьбу проти робітників. Він обнижує платню до тої степені, що вона (платня) заведи вистарчає на жите. Продовжує години праці і хоче видобути з робітника як найбільше робочої сили. І робітники мусять безнастанно бороти ся, щоби вдержати бодай те, що мають вже нині. Бачимо всюди малі групки робітників, котрі борються з капіталістами за те, щоби вдержати давні умовини праці, або поліпшити їх, если вони стають невиносими.

Кожний розуміє, що робітники, які працюють від 10 до 16 годин денно мають дуже мало часу на науку або на те, щоби брати участь в соціалістичнім русі. Робітник, що працює тільки 8 годин заробляє пропорціонально більше, чим той, що працює 16 годин. Робітник заробляє пересічно таку суму, якої потрібно йому на поживу, мешканє, одіж і вихованє сім'ї, без огляду на те, як довгі години приходить ся йому працювати. Там, де давно працював лише один робітник денно, то нині капіталіст мусить поставити двох робітників,